

עיבוד סדנאות "מכנה משותף"

רקע למנחה

מערך זה מהווה המשך ישיר לסדנת מכנה משותף אותה עברו הנערים/ות בקבוצות נפרדות. מפגש זה מאפשר דיון נוסף על התכנים ועל סטריאוטיפים מגדריים אך הפעם כדיון בין הבנים ולבנות, שמטרתו היא להראות לשני הצדדים את הבעייתיות בסטריאוטיפים – כיצד סטריאוטיפים נשיים פוגעים בבנות הכיתה, וכיצד סטריאוטיפים גבריים מגבילים את הבנים בכיתה.

מטרות

1. עיבוד תכנים בהם עסקו סדנאות הבסיס, והעמקת הדיון בסטריאוטיפים מגדריים והשפעתם.
2. היכרות התלמידים/ות עם הסוגיות איתן מתמודד המגדר האחר.

עזרים נדרשים

- אפשרות להקרנת סרטונים עם סאונד
- לוח וטוש מחיק
- נספחים - תמונות להצגה בכיתה (אופציונלי)

מבנה המפגש:

השיעור יחולק לשני חלקים – חלק אחד לתכנים בהם עסקו התלמידות בסדנת הנערות, וחלק שני לתכנים בהם עסקו התלמידים בסדנת הנערים. במידה ויש זמן ניתן (ואף מומלץ!) לחלק את המערך לשני שיעורים כך שכל שיעור יעסוק בעיבוד של סדנה אחת.

משך מוערך	תוכן
0:05	פתיחה: הקדמה לסדנה וכללי דיון
0:40	עיבוד סדנת נערות
0:40	עיבוד סדנת נערים
0:05	סיכום

מהלך המפגש

*חשוב! לשים לב להקדיש זמן באופן שוויוני לעיבוד תכני הבנים והבנות

1. פתיחה

במפגש היום, נעסוק בתכנים שדיברתם/ עליהם בקבוצות מופרדות מגדרית. נתייחס לנקודות מרכזיות בנושא סטריאוטיפים מגדריים, מהסדנאות של הנערות והנערים, ונערוך דיון משותף. נתחיל בסדנת הנערות ולאחר מכן נעבור לסדנת הנערים.

2. סדנת נערות - עיבוד תוכן

שאלה לבנות: מי רוצה לספר כמה מילים על הסדנה, מה למדת? מה חשבת על כך? כעת נצפה בפרסומת, אתן כבר מכירות אותה, אז אבקש מהבנות לחכות עם התגובה ולתת לבנים בכיתה להתייחס קודם.

[קישור לחיץ לפרסומת "המקדחה"](#).

לשאל את הבנים: מה אתם חושבים שהפרסומת מפרסמת? מה דעתם על הפרסומת? לשאל את הבנות: איך הרגשתן כשצפיתן בפרסומת עכשיו? **למנחה:** במידה ואין בכיתה מקרן, אפשר להראות את התמונה "כשצריך לסתום משהו" (נספח 1), ולערוך דיון על הסטריאוטיפ שנשים מדברות יותר מגברים.

*ניתן לפתח דיון בהתאם לרמת הכיתה והעניין בשני נושאים: (1) סטריאוטיפים, (2) צחוק.

נושא 1 – סטריאוטיפים

שאלות לדיון

- מה ראינו בפרסומת?
- איזה אמונה סטריאוטיפית על נשים עולה מהפרסומת?
- מה לדעתכם/ היחס בין התפיסה ובין המציאות?
- האם כל הנשים הן ככה? בנות – האם כולכן ככה?
- האם התפיסה רק משקפת את המציאות?
- האם יכול להיות שהתפיסה יוצרת את המציאות?
- איזה עוד סטריאוטיפים לא נכונים עלינו? (כנשים? כגברים? כשייכים לעדה מסוימת?)
- איפה עוד אנחנו נתקלות/ים בהצגה סטריאוטיפית שאנחנו לא מסכימות/ים איתה?
- מה הקשר בין פרסומות כאלה להנצחה של סטריאוטיפים דרך המדיה?

נקודות הכוונה לדין: היחס שבין תפיסה ובין מציאות. המחשבה הרגילה שלנו היא שהתפיסה היא שיקוף המציאות. זה נכון, אבל יש גם צד שני – התפיסות שלנו מייצרות את המציאות. לדוגמה: אם אני חושבת שאני לא טובה במתמטיקה, שזה לא בשבילי – אז אני לא משקיעה ולא מכינה שיעורי בית כי זה לא בשבילי – ואז אני מגיעה לשיעור ולא מבינה, וזה מחזק את תפיסתי שזה לא בשבילי – ואז יש מבחן, וגם הציון מראה לי את מה שידעתי – שאני לא טובה. השאלה היא מה קורה אם מראש כולם אומרים לך שזה לא בשבילך?

*אפשר לבקש עוד דוגמאות ובכלל, כדאי לעודד שימוש בסיפורים אישיים של המנחה ושל המשתתפים/ות לגבי השפעת הסטריאוטיפים המגדריים על חיינו.

נושא 2 – צחוק והשפעתו

שאלות לדין:

- האם הפרסומת מצחיקה?
- האם יש משהו/ו שחושב/ת שהפרסומת לא מצחיקה?
- מה הגבול בין מצחיק לפוגע?
- באיזה עוד סיטואציות בחיים אתן/ם מרגישות/ים נפגעות/ים ממה שהיא "בצחוק"?
- האם קרה לכם שחששתן/ם לעשות משהו או נמנעתן/ם מעשיה בגלל שפחדתן/ם שיצחקו עליכן/ם?
- על מה עוד צוחקים על בנות כשהן מנסות לעשות?
- על מה צוחקים על בנים?

נקודות הכוונה לדין: צחוק הוא מנגנון (אחד מכמה) שהופך תפיסה למציאות.

בגלל שאנחנו צוחקים על בנות שהן עושות דברים שנחשבים של בנים (והפוך) – יוצא שבנות ימנעו מתחומים מסוימים ולכן לא לומדות לעשות "דברים של בנים" .. ברגע שהן טועות – מיד נניח שזה בגלל שהן נשים, ונצחק עליהן באופן שמבוסס על הסטריאוטיפ ("זה מה שקורה כשנותנים לאשה לנהוג", וכדומה). לעתים קרובות מאוד קשה לגבש עמדה ביקורתית מול הומור מסוג זה גם אם הוא פוגעני, גם מכיוון שהעמדות שהוא מבטא הן לכאורה "לא ברצינות", וגם עקב הסכנה להיתפס כחסרי/ות חוש הומור או "כבדים".

3. סדנת נערים - עיבוד תוכן

שאלה לבנים: מי רוצה לספר כמה מילים על הסדנה, מה למדת? מה חשבת על כך?
קעת נצפה בסרטון, אתם כבר מכירים אותו, אז אבקש מהבנים לחכות עם התגובה ולתת לבנות בכיתה להתייחס קודם.

קישור לחיץ לסרטון טובי פורטר

לשאל את הבנות: מה חושבות על הסרטון?
לשאל את הבנים: מה אתם חושבים על הסרטון? מה אתם חושבים על מה שאמרו הבנות?
למנחה: במידה ואין בכיתה מקרן, אפשר להראות תמונות של ילד וילדה בוכים (נספח 2), ולערוך דיון בנושא לגיטימציה של בכי אצל בנים ובנות על בסיסם.
ניתן לציין לכיתה, שבדיון שנערך בסדנת הבנים, ראינו סרטון של אבא שאמר שהוא שם לב שהוא מתייחס אחרת לילד ולילדה שלו כשהם בוכים.

שאלות לדיון

- מה קורה בסרטון?
- מה אתם/ן חושבים/ות על זה?
- ממה נובע היחס השונה לקנדל וג'י? האם זה מוצדק לדעתך?
- למה טובי רואה את היחס השונה כבעיה לדעתכן/ם?
- ילדה קטנה יכולה לבכות כמו ילדה קטנה – האם ילד קטן יכול לבכות באותה מידה?
- למה אנחנו אומרים תפסיק לבכות כמו ילדה קטנה ולא כמו ילד קטן?

היחס לבן (קנדל)

- מהי קופסת הגבריות? (אפשר לבקש מאחד התלמידים בכיתה להסביר)
- איפה אתם ואתן רואות/ים את הקופסה? (בנות יכולות לדבר על הורים או אחים)
- מה זה אומר לצאת מהקופסה? מה אתן/ם חושבות/ים על מי שיוצא ממנה?
- שאלה לבנות: איזה אלמנטים של יציאה מקופסת הגבריות דווקא תעריכו?

היחס לבת (ג'י)

- מה דעתכן/ם על היחס לג'י?
- באיזה מקומות זה יתרון? באיזה מקומות זה חסרון?
- האם יש "קופסת נשיות" איך היא נראית?
- שאלה לבנים: איזה אלמנטים של יציאה מהקופסה של הבנות דווקא תעריכו?

נקודות הכוונה לדין: לכל אחד ואחת מאיתנו יש את היכולות האישיות ואת האופן שבו היא או הוא מתמודדים עם קשיים. החלוקה שאנחנו עושים בין בנים (חזקים עצמאיים) ובנות (רגישות ורגשניות) לא מאפשרת לבנים להראות חולשה – גם אם הם זקוקים לעזרה – ולא מאפשרת לבנות להיות חזקות גם אם הן מסוגלות להתמודד לבד. מכאן נגזרות הרבה מהתפיסות שלנו על גבריות ונשיות: גברים נמנעים פעמים רבות להיתפס כחלשים – אפילו במחיר של פגיעה בעצמם ובאחרים. בנות נמנעות (ומנועות) פעמים רבות מהבעה של כוח ומתפיסה של עמדות כוח, כי להיות חזקות נתפס כ"לא נשי".

4. סיכום ושורה תחתונה

גם גברים וגם נשים בחברה מוגבלים בצורות שונות על ידי סטריאוטיפים מגדריים – על ידי התפיסות של מה **נחשב** גברי ומה נשי – אפשר לחשוב על **סטריאוטיפים כקופסאות של גבריות ונשיות – המגבילות את ההתנהגות שלנו**. את הקופסאות האלו אנחנו רואים יום יום אינספור פעמים ביוצגים במדיה – פרסומות, סרטים, משחקי מחשב וכו' – והן מחזקות את התפיסות שכל אחד/ת מאיתנו מחזיק/ה על גברים ונשים. **צחוק** על א/נשים, שמתנהגים בניגוד לתפיסה שלנו לגבי איך אמורים להתנהג כגברים וכנשים, הוא **מנגנון של משטור חברתי** הדואג שגברים ונשים יישארו בקופסאות שלהם – כי מי שיוצא/ת מהקופסה גורם לבלבול ואי נוחות בקרב החברה. **החשש** להיתפס בצורה לא גברית או לא נשית, מונע מאיתנו אפשרות להתנהג בצורה אחרת מהמקובל עבור גברים ונשים, וגורם לקופסאות להיראות "טבעיות" – כולם מתנהגים ככה, וזה מה שאנחנו מרגישים שאנחנו באמת רוצים. האמנם?

רקע מושגי למנחה

על מנת להעביר את השיעור יש להכיר את התכנים שעברו הבנים והבנות בסדנאות המופרדות. הרעיונות המרכזיים עליהם מבוססות סדנת הבנים וסדנת הבנות הם השפעת הסטריאוטיפים עלינו ובפרט מהם **סטריאוטיפים מגדריים והבניה חברתית**.

סטריאוטיפ הוא **תפיסה חברתית** לגבי מאפיינים המייחדים קבוצות של אנשים וקטגוריות חברתיות – והיחוס של מאפיינים אלו לאנשים השייכים לקבוצות האלו. סטריאוטיפ מאפשר לנו להבין את המציאות מהר מאוד, אבל בצורה לא מדויקת.

סטריאוטיפ מגדרי הוא התפיסה החברתית שלנו לגבי המאפיינים (האופי, היכולות, הנטיות, העדפות, המראה, צורות ההתנהגות ועוד) של גברים ושל נשים – והנטייה שלנו לייחס את המאפיינים הגבריים לגברים ומאפיינים נשיים לנשים – עוד לפני שאנחנו מכירים אותם/ או יודעים עליהם/ דבר.

הבניה חברתית היא מגוון תהליכים שבהם התפיסות שלנו את המציאות (ובאופן ספציפי התפיסות שלנו של גברים ונשים) יוצרות מציאות שבה גברים ונשים באמת מקיימים את התפיסה. דוגמא להבניה חברתית היא **משטור חברתי** – שבו אנשים מגיבים בצורה שלילית לאנשים שחורגים מהסטריאוטיפ. למשל: יש לנו תפיסה שנשים הן אמוציונאליות וחלשות וגברים הם רציונליים וחזקים – ובגללה גבר שמביע רגשות או מודה בחולשה מקבל תגובות שונות מהסביבה שמראות לו שהוא עושה משהו לא בסדר, ושהוא למעשה "לא גבר" (מה אתה בוכה כמו ילדה קטנה) – ומכאן שגברים יימנעו הרבה יותר מנשים מלהביע רגשות ובעיקר רגשות הקשורים בחולשה – וכך הסטריאוטיפ מנציח את עצמו במציאות.

תכנים מרכזיים בסדנת הבנות: הסטריאוטיפ הנשי, איום אישוש הסטריאוטיפ, אי שוויון במרחב הציבורי והפרטי (פרסומות, פוליטיקה, שכר, תפקידים בבית), פרפקציוניזם והערכה עצמית, מודל היופי, מוח וביולוגיה, האם זה חייב להיות כך? להאמין בעצמי, מודלים לחיקוי, אפשרות "לצאת מהקופסה".

תכנים מרכזיים בסדנת הבנים: הסטריאוטיפ הגברי בתחומי חיים שונים וכ"קופסת גבריות" אשר מגבילה את ההתנהגות ואת חופש הבחירה של בנים וגברים. המושג לקוח מהרצאת TED של טוני פורטר בשם "קריאה לגברים" שקטע קצר ממנה אנחנו רואים בסדנה. מומלץ לראות את כל ההרצאה (15 דקות) לפני השיעור. [אפשר לעשות זאת בלחיצה כאן](#) – או חפשו בגוגל "קריאה לגברים".

נספח 1: "כשצריך לסתום משהו ומיד!"

כשצריך לסתום משהו ומיד!

הפטנט שכבש את אמריקה עכשיו בישראל! רסקיו טייפ סרט סיליקון לאטימת חירום מיידית!

- אוטם מילות ותיקוני חירום בצגרת הרכב.
- אוטם דליפות בצגרת בבית ובגן.
- אוטם חיבורים דולבים
- חסין במני חום גבוה, מבודד ועמיד בלחץ.

רסקיו טייפ מותחים עוטפים והבעיה נפתרה!

חובה בכל בית ורכב!

רסקיו טייפ - חוגרת ארוב הימני המקורי!
 יבוא הישיר בלמי' והעמיל 2, בורק אביב, ראש העין | טלפק: 02-9027770 | www.rescuetape.co.il

לצפייה בסרט הדגמה היכנסו
 ניתן להשיג בחנויות חומרי בניין, אספקות טכניות וחניות חליטים הקרובות אליך ובדשנות

המטבח לחקלאי **הוסטנטרמה הפאנור**

נספח 2: בכי של ילד וילדה

